

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 24C/6/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419201010
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Šalamún
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2020:6419201010.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Vladimírom Šalamúnom v právnej veci žalobkyne: T. N., Q.. XX.XX.XXXX, U. Q. XXX/X, XXX XX Ž. Q. F., zastúpená: JUDr. Dušan Klimo, LLM advokát, so sídlom ul. Sládkovičova 16/61, 965 01 Žiar nad Hronom, proti žalovanej 1/: D. Ď., Q.. XX.X.XXXX, U. F. XXX/XX, XXX XX X., zastúpenej: Advokátskou kanceláriou Líška & Partners s.r.o., so sídlom Námestie Matice slovenskej 4, 965 01 Žiar nad Hronom a žalovanému 2/: H. N., Q.. XX.XX.XXXX, U. I. H. F. XXX/XX, XXX XX Kremnica, o určenie absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy a určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovaná 1/ **m á n á r o k** na náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalobkyni, ktorá **j e i c h p o v i n n á** nahradiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

III. Žalovaný 2/ **m á n á r o k** na náhradu trov konania vo výške 100 % proti žalobkyni, ktorá **j e i c h p o v i n n á** nahradiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 19.03.2019, opravenou podaním zo dňa 27.05.2019, sa žalobkyňa domáha voči žalovanej 1/ určenia neplatnosti darovacej zmluvy, určenia vlastníckeho práva žalovaného 2/ a eventuálne určenia, že žalobkyňa vydržala vecné bremeno doživotného užívania bytu.

2. Žalobkyňa v žalobe uplatnený nárok odôvodnila tým, že ako osoba vyššieho veku žila s manželom a svojim synom v byte č. X nachádzajúceho sa v dome súp. č. XXX evidovanom na Liste vlastníctva č. XXXX v katastrálnom území X.. Syn žalobkyne (žalovaný 2/) začal žiť so žalovanou 1/, ako druh a družka. Mali v záujme bývať v horeuvedenom byte (č.X) a preto žalovaná 1/ uzavrela so žalobkyňou mužom Zmluvu (dohodu) o doživotnom užívaní jej bytu č. XX v dome súp. č. XXX evidovanom na Liste vlastníctva č. XXXX v kat. území X. v roku 2001 v jej vlastníctve. V zmysle obsahu tejto zmluvy, pri ukončení spoluzitia syna žalobkyne so žalovanou 1/ v byte č. X a rozhodnutí žalovanej 1/ vrátiť sa do svojho bytu č. XX, vystahuje sa z bytu jej syna, kde mala dožiť žalobkyňa. V roku 2008 syn žalobkyne previedol darom byt č. X do vlastníctva žalovanej 1/ potom, ako táto podvodne prisľúbila mu v byte doživotné užívanie a prevedenie svojho bytu č. XX darom do vlastníctva žalobkyne, pre jej budúce zabezpečenie. Žalovaná 1/ účelovým konaním za použitia lsti (podvodného konania) vyvolala darcu do omylu, keď nedala zapísať právo doživotného bývania na svojho druhu (darcu) na katastrálnom odbore a nepodpísala ani návrh darovacej zmluvy pripravenej v štádiu jej návrhu u H.. P. R. na žalobkyňu. Uvedeným konaním tak stratila žalobkyňa akékoľvek možné prístrešie na starobu. Žalovaná 1/ požiadala žalobkyňu z dôvodu, že ukončila spoluzitie so synom žalobkyne v zmysle Zmluvy o doživotnom užívaní, aby uvoľnila jej byt č. XX. S vedomím, že by bola povinná umožniť jej bývať v byte, ktorý získala darom, prisľúbila jej zakúpenie

1 izbového bytu, alebo poskytnutie financií na jeho nákup najneskôr do 2 rokov to je do januára 2015. Do bytu č. XX podľa dohody o doživotnom užívaní sa žalovaná 1/ nenast'ahovala, ale tento prenajala. Teda nebola splnená podmienka zániku platnosti doživotného užívania. Žalovaná 1/ prísľub nesplnila. Žalobkyňa bola tak nútená žiť v podnájme čo je v rozpore s už uzavretou dohodou medzi účastníkmi a v absolútnom rozpore s dobrými mravmi, keď ako osoba vysokého veku nemá stabilné miesto a strechu nad hlavou. Bola zavedená uvedeným podvodným konaním. Sú tak naplnené dôvody naliehavého právneho záujmu vykonania zmeny zápisu v katastri nehnuteľností a to so stúpajúcim vekom žalobkyne o zabezpečenie zápisu vydržaného vecného bremena. Na základe týchto skutočností žalobkyňa žiadala o vydanie rozsudku, ktorým by súd určil, že Darovacia zmluva, zo dňa 11.02.2008, overená 14.02.2008 a zavkladovaná 20.03.2008 k bytu č. X v dome súp. č. XXX evidovanému Okresným úradom katastrálnym odborom v kat. území X. na liste vlastníctva č. XXXX je v celom rozsahu neplatná; a tak vlastníkom bytu č. X v dome súp. č. XXX evidovanom v katastrálnom území X., mesto X. na liste vlastníctva č. XXXX sa stáva H. N., Q.: XX.XX.XXXX, eventuálne, že žalobkyňa vydržala vecné bremeno doživotného užívania k bytu č. XX v dome súp. č.: XXX v katastrálnom území X. evidovanému Okresným úradom katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX.

3. Žalovaná 1/ vo vyjadrení zo dňa 07.05.2019 uviedla, že nesúhlasím s podanou žalobou, ani v časti určenia neplatnosti darovacej zmluvy a ani v časti vydržania vecného bremena práva doživotného bývania. Pokiaľ ide o žalobu v časti neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 12.02.2008 k bytu č. X, v dome č. s. XXX, vyznačené na LV XXXX k. ú. X., nie je podľa jej názoru žalobkyňa aktívne legitimovaná na podanie žaloby z dôvodu, že s touto osobou nikdy žiadnu zmluvu o prevode vlastníctva neuzatvorila a vlastne s ňou neuzatvorila ani zmluvu o práve doživotného bývania, ktorá by bola zapísaná na katastri. Darovacia zmluva, ktorá je predmetom konania, bola uzavretá medzi ňou ako obdarovanou a darcom H. N., Q.: XX.XX.XXXX (žalovaným 2/). Žalobkyňa nebola účastníčkou tejto zmluvy a ani jej vedľajšou účastníčkou, a z toho dôvodu sa nemôže žalobou domáhať neplatnosti tejto zmluvy. Pokiaľ ide o zmluvu, v ktorej je obsiahnuté právo doživotného bývania, a to dohodu o práve doživotného bývania, zo dňa 22.05.2001, žalovaná 1/ túto zmluvu podpísala a napriek tomu, že nebola zavkladovaná, túto zmluvu rešpektovala. Žalovaná 1/ nesúhlasila s tvrdeniami žalobkyne, že v zmysle obsahu zmluvy zo dňa 22.05.2001, pri skončení spoluzitia syna žalobkyne, s ňou ako žalovanou 1/ v byte č. X a jej rozhodnutí vrátiť sa do svojho bytu č. XX sa vyst'ahuj z bytu jej syna, kde mala dožiť žalobkyňa. Podľa čl. II. dohody o práve doživotného bývania, sa táto dohoda vzťahuje na trojizbový byt č. X, nachádzajúci sa na 4. poschodí, bytového domu s. č. XXX, chod XXA v X., I.. H.. F.. Podľa tejto dohody sa vtedajší nájomník H. N. - syn žalobkyne, zaviazal že jej umožní v uvedenom byte č. X doživotné bývanie, ako aj jej dcére D.. V zmysle bodu 5 dohody, sa táto dohoda uzatvára pre prípad, že by došlo medzi H. N. a D. Ď. k ukončeniu spoluzitia ako druh a družka, ako aj v tej súvislosti, že D. Ď. umožnila doživotné bývanie vo svojom byte v X. pre p. T. N. a jej manželku R. N.. Je teda zrejmé, že dohoda o práve doživotného bývania zo dňa 22.05.2001 sa vzťahuje k bytu č. X a nie k bytu č. XX, a teda táto dohoda nemôže byť podkladom vydržania vecného bremena doživotného užívania k bytu č. XX, tak ako to uvádza žalobkyňa v podanej žalobe. Je pravda, že žalobkyňa v byte č. XX, ktorý sa nachádza v dome s. č. XXX, vyznačenom na LV č. XXXX k. ú. X. bývala, je možné, že až do roku 2013, ako sama uvádza v žalobe. Žalobkyňa sama dobrovoľne z bytu odišla, nikdy neprejavila záujem sa vrátiť. Skutočnosti uvádzané žalobkyňou v žalobe o tom, že mala uzavrieť nejakú ďalšiu darovaciu zmluvu, resp. prísľuby zakúpenia bytov nie sú pravdivé. Nehnuteľnosť nadobudla riadnym spôsobom, na základe riadnej zmluvy, nikdy žalobkyňa nebránila v užívaní bytu, z ktorého dobrovoľne sama z vlastnej vôle odišla pred viac ako 6-timi rokmi. Na základe uvedených skutočností navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a uplatnila si trovy konania v rozsahu 100%.

4. Žalobkyňa v vyjadrení zo dňa 26.05.2019 v celom rozsahu trvala na podanej žalobe. K otázke aktívnej vecnej legitimácie poukázala na to, že pri absolútnej neplatnosti p.ú. v zmysle stanovísk vyšších súdnych autorít táto vyplýva každej osobe, ktorá má na merite veci právny záujem, ktorý obsahom listín dokladovala. Žalobkyňa naďalej trvala na skutočnosti, že bola v rozpore s dobrými mravmi ukrátená na jej právach, aj zo strany žalovanej 1/ uvedená niekoľkokrát do omylu podvodom, v dôsledku nezapisania práva doživotného užívania, a neprevedenia jej bytu, čím stratila, ako osoba vysokého veku dôstojného prístrešia nad hlavou o to viac, keď stratila i dohodnutú možnosť vrátenia sa do bytu č. X, ktorý od jej syna získala darom, avšak ťarchu doživotného užívania tohto bytu uvedenú v Darovacej zmluve v prospech syna žalobkyne, žalovaná 1/ nedala na príslušnom katastrálnom odbore zapísať, dochádza tak prelomeniu zásady dobromyseľnosti nadobudnutia vlastníctva, contra bonum fidei.

5. Žalovaná 1/ vo vyjadrení zo dňa 20.06.2019 v plnom rozsahu zotrvala na svojom vyjadrení zo dňa 07.05.2019.

6. Na súdnom pojednávaní konanom dňa 22.08.2019 právny zástupca žalobkyne zotrval na podanom návrhu. Žalobkyňa podľa neho prišla o veškeré možné zastrešie ako ubytovanie. Ako stará osoba nemá možnosť bytovej náhrady, nemá zabezpečenú žiadnu bytovú jednotku ako osoba jednoducho zdravotne postihnutá. Nemá žiaden byt a s tým, že pokiaľ by došlo k určaniu absolútnej neplatnosti právneho úkonu a určenie vlastníckeho práva na p. H. N., tým by nastala účinnosť bodu č. 7 danej dohody z r. 2001 tak, ako sa aj zmluvné strany v r. 2001 zaviazali, že p. T. N. bude mať možnosť užívať byt č. X s tým, že táto možnosť jej bola odňatá v hrubom porušení rozporu s dobrými mravmi, obídený zákon a z titulu absolútnej neplatnosti, ktorá sa nepremlčuje má na ňom výsostne zákonné právo, pretože má naň právny záujem. V takom prípade by mohla užívať, pretože v súčasnosti nemá vyriešené bytové riešenie, je závislá zaúverovaná napriek tomu, že proste mala predtým právo v jednom alternatívne v tom druhom, však násilne bola z bytu č. X vystavovaná keďže bola, nadobudla daný byt p. žalovaná. Byt č. XX tak isto v konkrétnom prípade, jednoznačne bola pod vplyvom tým, že jej bol ponúknutý nie dobrovoľne opustený byt č. XX ale proste len na základe príslubu alternatívneho náhradu jednoizbového bytu zakúpenia a alternatívne vyplatenia, čo však do dnešného dňa nedošlo. Tieto skutočnosti všetky preukazujú dôvodnosť absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Mal za to, že je naplnený naliehavý právny záujem na eventuálnom petite č. 1, keďže je pevný právny základ t.j. vzťahy účastníkov, predíde sa ďalším prípadným sporom. Daný podklad je zápis do katastra nehnuteľností, keďže vystúpil do účinnosti to, že určením vlastníckeho práva na H. N. z titulu neplatnosti právneho úkonu by sa stala užívateľkou vecného bremena žalobkyňa doživotného a je spôsobilým predmetom tak zápisom na katastri nehnuteľností a ohrozené práva žalobkyne by boli právne stabilizované a do budúcnosti vysporiadané. Právny zástupca žalovanej 1/ zotrval v celom rozsahu na vyjadreniach, ktoré vo veci poslal. Žalobkyňa nie je aktívne legitimovaná na podanie žaloby, nebola nikdy účastníčkou darovacej zmluvy, nebola vedľajšou účastníčkou zmluvy, nemala žiadne právo k danému bytu, preto takúto žalobu podať nemôže.

7. Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením č.k. 24C/6/2019-71 zo dňa 23.06.2019 vylúčil na samostatné konanie žalobu o vydržaní vecného bremena doživotného užívania. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáha rozhodnúť o dvoch samostatných procesných nárokoch, podala návrh na pripustenie nového subjektu do konania na strane žalovanej len v časti jedného procesného nároku a kým nedôjde k osamostatneniu uplatňovaných procesných nárokov, nie je možné rozhodnúť o tomto návrhu žalobkyne, súd s ohľadom na princíp hospodárnosti súdneho konania vylúčil žalobu o určenie, že žalobkyňa vydržala vecné bremeno doživotného užívania k bytu č. XX, nachádzajúcim sa v katastrálnom území X. v bytovom dome č. XXX na 2. poschodí, zapísanom na LV XXXX, na samostatné konanie.

8. Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením č.k. 24C/6/2019-79 zo dňa 26.09.2019 pripustil, aby do konania na strane žalovanej ako žalovaný 2/ pristúpil H. N., Q.. XX.X.XXXX, U. I. H. F. XXX/XX, XXX XX X..

9. Na súdnom pojednávaní konanom dňa 26.11.2019 právny zástupca žalobkyne k aktívnej vecnej legitimácii žalobkyne na podanie takejto žaloby uviedol, že absolútnej neplatnosti právneho úkonu sa môže dovolávať každý kto má právny záujem na určení, že tento právny úkon je neplatný. Pri použití § 39 Občianskeho zákonníka je neplatný právny úkon, ktorý obchádza zákon ale predovšetkým sa prieči dobrým mravom. V tomto prípade považuje skutočnosť priečenia sa dobrým mravom v tom, že z darovacej zmluvy vyplývala povinnosť alebo mala vyplývať povinnosť kde žalovaný 2/ spolu s žalovanou 1/ mali vo vzťahu k žalovanému 2/ uzavrieť záväzok spočívajúci v tom, že malo byť zavkladované na katastri tzv. doživotné užívacie právo, ktoré v podstate zaregistrované nebolo. Takáto povinnosť v podstate vyplývala aj z dohody, ktorá bola súdu predložená, kde sa v tomto prípade obidvaja účastníci zaviazali, že vytvoria užívacie právo v prospech žalobkyne v prípade, ak dôjde k ich vzájomnému odlúčeniu. V takomto prípade k vzájomnému odlúčeniu došlo, napriek tomu žalovaný 2/ pod vplyvom žalovanej 1/ v podstate uzavrel darovaciu zmluvu s vedomím obidvoch, že nebude môcť byť splnená podmienka, že keď sa spolu vzájomne rozídu tak nebude sa môcť žalobkyňa vrátiť do tohto bytu č. X tak ako bolo ustálené a žalovaný 2/ nebude jej môcť zriadiť právo doživotného užívania tak, ako bolo určené v podstate v dohode, ktorá vlastne mala vplyv aj na uzavretie darovacej zmluvy. Poukázal na to, že v rozhodnutí NS R5/2009 je upravená situácia, kde sa hovorí že môže si uplatniť aj tretia

osoba v podstate právo na určenie neplatnosti právneho úkonu v prípade, že sú poškodené jej právne záujmy. V tomto prípade preukázal na to, že skutočne právne záujmy poškodené boli, pretože ani jeden zo žalovaných nespĺnil si stanovenú povinnosť vyplývajúcu z predložených dokladov a žalobkyňa v podstate nemohla sa dostať do bytu č. X ku ktorému mala nielen citový vzťah ale aj vzťah vyplývajúci z toho, že investovala do neho peniaze na jeho nakúpenie v prospech žalovaného 2/. Je tu situácia ktorá dokazuje, že nedodržaním tejto povinnosti bol poškodený jej právny záujem vzhľadom k tomu, že zo záväzku vyplývalo, že bude v byte č. X na základe rozhodnutia žalovaného 2/ tento byt užívať doživotne bez akej povinnosti a nároku na výplatu akýchkoľvek peňazí.

10. Žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že od r. 1981 do r. 2001 bola vlastníčkou bytu č. X v dome súp. č. XXX v k.ú. X.. V r. 2001 išla byt prepísať členské práva v bytovom družstve na bytové družstvo s tým, že to ich prepísala na syna, ktorý je žalovaný 2/ v tomto konaní. Urobila tak z dôvodu, že oni boli traja, čiže jej syn družka a jej dcéra a stále uvádzali, že nemôžu bývať u otca a matky, tak sa rozhodla, že si to vymenia, že žalovaná 1/ kúpi menší byt do ktorého pôjde žalobkyňa spolu s manželom a žalovaní dostanú byt, ktorý prepísala na syna, ktorý je trojizbový a teda väčší. Tak isto synovi poskytla 10 000,00 Sk na zaplatenie kúpnej ceny na kúpu uvedeného bytu. Keď zomrel manžel žalobkyne v r. 2004, tak chcela od žalovanej 1/ aby na ňu previedla dvojizbový byt s tým, že trojizbový byt ostane jej synovi. Následne jej volal syn, teda žalovaný 2/, ktorý jej povedal aby sa vysťahovala z dvojizbového bytu, s tým, že oni teda žalovaní 1/ a 2/ jej kúpia jednoizbový byt, na ktorý jej dajú peniaze. Peniaze jej nedali. Bola nútená sa vysťahovať a bývať v podnájdoch. Potom štyri mesiace bývala u sestry a sesternica jej poskytla pôžičku za ktorú si kúpila jednoizbový byt v Žiari nad Hronom, v ktorom v súčasnosti býva. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalovanej 1/ na žalobkyňu, ako si myslí, že aký ošoh by mala z toho, že by súd určil neplatnosť darovacej zmluvy na trojizbový byt žalobkyňa uviedla, že by predala jednoizbový byt, v ktorom teraz býva. Peniaze by vrátila sesternici a išla by bývať do trojizbového bytu, ktorý jej predtým patril.

11. Žalovaný 2/ na pojednávaní uviedol, že sa cíti byť viazaný dohodou o práve doživotného bývania zo dňa 22.05.2001, ktorú pripravoval H.. T. v časti zabezpečenia práva doživotného bývania jeho matke. Na otázku súdu na žalovaného 2/, prečo uzatváral darovaciu zmluvu predmetom, ktorej bol prevod bytu č. X na žalovanú 1/ hoci sa cítil byť viazaný dohodou o práv doživotného bývania zo dňa 22.05.2001 tento uviedol, že v tom čase nemal dobrý vzťah s matkou. Nemyslel na veci, ktoré sa môžu stať s tým, že bol so žalovanou 1/ dohodnutý, že prepíše byt č. X na žalovanú 1/ a ona prepíše byt č. XX na žalobkyňu a na neho, aby aj oni niečo mali. Z uvedeného dôvodu boli aj u p. H.. R., kde sa potom mala ešte žalovaná 1/ dostaviť na podpis zmluvy, ale už tam neprišla. Ešte sa tam aj riešili otázky ohľadom dopĺčania ceny okien. Na ďalšiu otázku súdu, keďže vo vzťahu so žalovanou 1/ boli do r. 2017, či neriešili otázku prevodu bytu tento uviedol, že neriešili. Až dovtedy kým neprišla jeho matka s tým, že by chcela menší byt, ktorej mu prišlo ľúto a tak sa so svojou družkou vtedajšou dohodli, že ak jeho matka opustí dvojizbový byt tak jej dajú peniaze, aby si kúpila jednoizbový byt, kde bude chcieť. Jeho družka mala aj na to prichystané peniaze, avšak nakoniec sa táto dohoda nezrealizovala. Na otázku právneho zástupcu žalobkyne na žalovaného 2/, či vyzval svoju matku aby opustila byt č. XX tento uviedol, že áno. Na otázku právneho zástupcu žalovanej 1/ na žalovaného 2/, prečo žalovaný 2/ neriešil prevod obidvoch bytov, čiže bytu č. X aj bytu č. XX spoločne napr. v jednej zmluve ale robil to prostredníctvom dvoch zmlúv tento uviedol, že byt č. X previedol na žalovanú 1/, pretože bolo mu už trápne počúvať ako mu vravela, že v prípade že by sa mu niečo stalo, tak by žalovaná 1/ zostala na ulici alebo v dvojizbovom byte, preto pristúpil k uzavretiu tejto prvej zmluvy. Potom keď už žalovaná 1/ mala zabezpečené bývanie, aby on a jeho matka neostali na ulici, tak mal záujem uzatvoriť aj druhú zmluvu, ktorej predmetom by bol prevod bytu č. XX. Na otázku právneho zástupcu žalovanej 1/, prečo žalovaný 2/ sa od r. 2008 nedomáhal buď určenia neplatnosti darovacej zmluvy, vrátenia daru tento odmietol na otázku odpovedať.

12. Žalovaná 1/ na pojednávaní o uviedla, že so svojim vtedajším druhom, ktorý je žalovaný 2/ žili 10 rokov v domácnosti jej rodičov. Keďže pociťovali potrebu osamostatniť sa, tak začali uvažovať že si zoženú nejaký byt. Žalobkyňa im ponúkla, že môžu ísť bývať do jej bytu, nakoľko trojizbový byt bol pre ňu veľký a nevládala splácať všetky úhrady spojené s jeho užívaním. Z tohto dôvodu žalovaná 1/ kúpila dvojizbový byt do ktorého sa nasťahovala žalobkyňa. Ona z druhom a jej dcérou sa nasťahovali do trojizbového bytu. Do tohto bytu veľa investovala, preinvestovala celé dedičstvo po rodičoch v rámci ktorého predala veľký rodinný dom. Dvojizbový byt v ktorom bývala žalobkyňa nebol prerobený, nakoľko žalovaná 1/ nemala dostatok finančných prostriedkov, aby prerábala aj trojizbový byt aj tento dvojizbový, avšak porobilo sa čo sa dalo. Tak boli aj vymenené okná. Žalobkyňa falšovala jej podpisy a že žalovanú

1/ bude na bytových schôdzach zastupovať H.. J. a pod. Keďže žalovaná 1/ nemá rada keď má dlhy, tak sa potom osobne dostavila na bytové družstvo a 50 000,00 Sk za okná bytovému družstvu vyplatila. Ďalej žalovaná 1/ uviedla, že žalobkyňa si neplnila svoje povinnosti a neplatila ani do fondu údržby a opráv bytu, pričom tieto dlhy musela následne uhrádzať ona. Pokiaľ ide o byt č. XX tak sa žalobkyňa stále sťažovala, že treba prerobiť kúpeľňu príp. treba urobiť iné veci. Raz v roku 2012 alebo 2013 prišiel jej vtedajší druh, ktorý povedal že jeho mater je už z bytu preč. Kľúče im doniesol jeho kolega. Keď išli do bytu pozrieť tak byt bol v dezolátnom stave. Bola strhnutá koženka z vchodových dverí. Odmontované batérie. Z kuchynských skriniek ostal iba skelet. Pokiaľ ide o rokovanie u p. H.. R. tieto sa uskutočnili ešte predtým ako žalobkyňa odišla z bytu č. XX. Ku p. doktorke sa dostavili z toho dôvodu, že žalovanej 1/ prišlo predvolanie aby sa tam dostavila. Keď tam prišla spolu so svojim druhom, čo potvrdila, tak si preštudovala písomnosti, ktoré už mala H.. R. pripravené vrátane zmluvy s ktorými nesúhlasila a preto nič nepodpísala. Žalovaná 1/ poprela tvrdenia žalovaného 2/, že by mali dohodu o tom, že poskytne žalobkyňi financie na kúpu jednoizbového bytu. Žalovaná 1/ uviedla, že darovaciu zmluvu v r. 2008, ktorej predmetom bolo darovanie bytu č. X jej osobe zo strany žalovaného 2/ došlo z toho dôvodu, že jej to navrhol žalovaný 2/ z dôvodu, že v dôsledku spoločného spolužitia už preinvestovala veľa finančných prostriedkov a celé dedičstvo, ktoré získala po rodičoch. Právny zástupca žalovanej 1/ vzhľadom na dátumy uzatvárania zmlúv resp. opustenia bytu v r. 2013 resp. uzavretia zmluvy v r. 2008, vzniesol námietku premlčania nároku.

13. Žalobkyňa vo vyjadrení zo dňa 08.01.2020 uviedla, že v roku 2013 podvodným spôsobom spoločne žalovaní 1/ a 2/ vylákali žalobkyňu z bytu č. XX. V ďalšom nepreviedli prisľúbený byt č. XX napriek vzájomnej dohode žalovaných na žalobkyňu, čím opäť porušujúc dobré mravy pripravili žalobkyňu o dôstojnú strechu nad hlavou a dostali ju do dlžoby, čoho dôkazom je i výsluch žalovanej 1/ pred orgánmi činnými v trestnom konaní. Konanie žalovaných, tak jednoznačne možno subsumovať spoločne pod konanie hrubo porušujúce dobré mravy, obchádzaním zákona so znakmi protiprávnej činnosti. Žalovaní 1/ a 2/ od počiatku poznali obsahu vzájomnej Dohody z roku 2001, napriek tomu ich konanie nesmerovalo v žiadnom prípade k tomu, aby jej obsah naplnili avšak k pravému opaku. Úmyselne tak s vedomím poškodili žalobkyňu, osobu starého veku a ŤZP, ktorá skutočnosť napĺňa ďalšie predpoklady dôvodnosti podanej žaloby. Rozpor s dobrými mravmi odôvodnila nasledovne: 1. Konanie ktoré napĺňa znaky podvodu vylákaním z bytu č. XX v roku 2013, neprevedením bytu č. XX na žalobkyňu v podiely 1/2, nezakúpením prisľúbeného 1 izbového bytu žalovanými, kde boli peniaze pripravené. 2. Znemožnenie od roku 2017 užívať bezodplatne byt č. X z dôvodu prevodu bytu zo žalovaného 2/ na žalovanú 1/ - teda aplikácie účinnosti zmluvného dojednania dohody z roku 2001, ktorého zmluvné strany boli účastné. Ktoré žalovaná 1/ popiera a odmieta zabezpečiť napriek jej vedomosti. 3. Vedomosť žalovanej už od roku 2001, že v prípade ak sa rozídu sú povinní umožniť užívať byt č. X žalobkyňou. Darovacia zmluva tak na žalovanú 1/ nebola medzi účastníkmi dobromyseľná, obchádzala zákon a bola v rozpore s dobrými mravmi. 4. Nezavkladovanie vecného bremena doživotného užívania bytu č. XX na žalobkyňu. Nedodržanie záverov z vyšetrovacieho spisu ORP-738/OSV-ZH- 2009 a nezabezpečenie doživotného užívania bytu č. X alebo bytu č. XX. 5. Vylákание žalobkyne z bytu č. XX pod zámienkou zakúpenia nového jednoizbového bytu. Kde žalovaná 1/ následne byt č. XX dala do nájmu a na ňom zarába. 6. Neprevedenie bytu č. 19 na žalobkyňu a žalovaného 2/ žalovanou 1/ na základe vzájomnej dohody - spísanej zmluvy H.. R.. Nezabezpečenie prevodu bytu č. XX napriek úhrade sumy, požadovanú žalovanou 1/ (v hrubom rozpore s dobrými mravmi) 7. Konanie žalovaných v hrubom rozpore s dobrými mravmi, obchádzaním zmluvy a zákona jej následným pripravením žalobkyne o jediná strechu nad hlavu, zadĺžením žalobkyne pre uvedené ich konanie, napriek vedomosti o obsahu Zmluvy zo dňa 22.05.2001, že žalobkyňa nebude mať kam ísť, keď nadobudne nehnuteľnosť žalovaná 1/ - byt č. X do svojho vlastníctva. V zmysle uvedenej Zmluvy mala sa žalobkyňa vrátiť do bytu č. X z bytu č. XX a v zmysle bodu. 7 mal pôvodný vlastník strpieť žalobkyňu ako doživotnú užívateľku bytu č. X. čo však žalovaní 1/ a 2/ účelovo znemožnili.

14. Na súdnom pojednávaní konanom dňa 16.01.2020 právny zástupca žalobkyne poukázal na to, že v zmysle svedeckej výpovede žalovanej 1/ z r. 2009 je preukázané, že jej doterajšie vypovedania sú nepravdivé. Vo výpovedi z r. 2009 uvádzala úplne iné skutočnosti ako vyjadrenie mala na poslednom pojednávaní. Prítomný právny zástupca žalovanej 1/ zdôrazniť veľký časový odstup min. 11 rokov, dokonca aj viacej pri niektorých podaniach. Dokonca pokiaľ ide o rok 2001 tak to máme 19 ročný rozdiel, takže už zase nejaké nezrovnalosti sa môžu vyskytnúť po takejto dlhej dobe. V týchto výpovediach, ktoré boli predložené ako dôkazy, žalovaná 1/ jednoznačne uvádza skutočnosti, že jednoducho nejaké dohody boli, to nikdy nepopierali, ale nikdy neprejavila naozaj záujem uzavrieť takúto zmluvu, ktorá je

predmetom dokazovania zo strany žalobcu. Poukázal na to, že nemôže nikto nútiť žalovanú 1/, aby darovala, previedla alebo akýmkoľvek spôsobom scudzila byt. Svedkyňa D. Ď., Q.. XX.XX.XXXX, U. X., H. F. XXX/XX, dcéra žalovanej 1/ vo svojej výpovedi uviedla, že p. N. daroval byt jej matke. Pokiaľ ide o okolnosti za ktorých k tým došlo, tak p. N. mal dlhy. Bol večne nezamestnaný. Matka ho financovala a živila. Z uvedeného dôvodu sa rozhodli, že p. N. daruje jej matke byt. Pokiaľ ona vie, tak tam nebolo žiadne vecné bremeno. Na otázku právneho zástupcu žalobkyne na svedkyňu, či má vedomosť o tom, že jej matka sa zaviazala poskytnúť p. N. právo doživotného užívania bytu č. X alebo č. XX a to buď ústne alebo pred orgánmi činnými v trestnom konaní, táto uviedla, že bezodplatne určite nie. Aj keď bývala v byte tak, stadiaľ odišla dobrovoľne. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalobkyne, aby svedkyňa uviedla, skadiaľ má vedomosť o tom, žalobkyňa dobrovoľne odišla z bytu, ktorý užívala, svedkyňa uviedla, že sa to dozvedela od svojej matky, tak isto od p. N., ktorý ešte svoju matku prosil, aby v predmetnom byte zostala. Dozvedeli sa to od cudzích ľudí.

15. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa obsahu súdneho spisu a to žaloba na č.l. 1, plnomocenstvo právneho zástupcu žalobkyne zo dňa 21.01.2019 č.l. 5, mimosúdny pokus o zmier zo dňa 15.10.2018 č.l. 7, Darovacia zmluva - návrh, datovaný február 2008 predmetom ktorej je 2.i zbový byt č. X súp. dom č. XX1 č.l. 8, Darovacia zmluva zo dňa 11.02.2008 predmetom, ktorej bolo darovanie bytu č. X v dome súp. č. XXX X. č.l. 9, Dohoda o práve doživotného bývania zo dňa 22.05.2001 č.l. 10, výzva na splnenie povinnosti od H.. P. R. zo dňa 27.04.2009 č.l. 11, odpoveď H.. P. R. zo dňa 18.02.2019 č.l. 11 druhá str., odpovede na lustrácie sporových strán v RO č.l. 14,15, plnomocenstvo právneho zástupcu žalovanej 1/ zo dňa 02.05.2019 č.l. 25, vyjadrenie žalovanej 1/ zo dňa 07.05.2019 č.l. 26, návrh na opravy chyby v písaní právneho zástupcu žalobkyne č.l. 32, stanovisko žalobkyni k vyjadreniu žalovanej zo dňa 26.05.2019 č.l. 36, vyjadrenie žalovanej 1/ zo dňa 20.06.2019 č.l. 45, vyjadrenie právneho zástupcu žalobkyne a návrh na pristúpenie žalovaného 2/ zo dňa 23.08.2019 č.l. 58, substitučné plnomocenstvo zo dňa 21.08.2019 č.l. 60, prevod členských práv a povinností na príbuzného v priamom rade - vzaté na vedomie SBD, Pod Donátom 3, Žiar nad Hronom zo dňa 04.12.2000 č.l. 63, zmluva o prevode vlastníctva družstevného bytu zo dňa 01.05.2001 č.l. 63, stanovisko žalobkyni k predbežnému právnomu posúdeniu súdu zo dňa 02.09.2019 č.l. 66, písomná svedecká výpoveď J.. Y. X. zo dňa 02.10.2019 č.l. 88, čestné prehlásenie H. N. zo dňa 09.05.2017 a 15.08.2017 č.l. 87,88, preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím žalobkyne č.l. 89, originálom písomnej svedeckej výpovede zo dňa 02.10.2019 prílohová obálka č.l. 98, uznesením ČVS: ORP-738/OSV-ZH-2009 zo dňa 16.07.2009 č.l. 107, zápisnica o výsluchu č.l. 107 druhá str., trestné oznámenie zo dňa 16.06.2009 č.l. 109, sťažnosť proti uzneseniu ČVS: ORP-738/OSV-ZH-2009 zo dňa 11.08.2009 č.l. 110, písomná svedecká výpoveď H.. P. R., advokátka zo dňa 08.01.2020 č.l. 113 druhá str., odpoveď na mimosúdny pokus o zmier zo dňa 15.10.2018 č.l. 114, jedna strana textu zo súdneho rozhodnutia 17Co/180/2018 č.l. 115, podanie právneho zástupcu žalobkyne zo dňa 08.01.2020 č.l. 116 a originálmi listín predložených právneho zástupcu žalobkyne na dnešnom pojednávaní - jedná sa o listiny, ktoré boli priložené v kópii k poslednému písomnému vyjadreniu právneho zástupcu žalobkyne, oboznámením obsahu výpovedí strán sporu a svedkov vykonaných na jednotlivých pojednávaniach a zistil nasledovný skutkový stav:

16. Stavebné bytov družstvo, Pod Donátom 3, 965 01 Žiar nad Hronom listom č. 2200/2000 zo dňa 04.12.2000 v súlade s ustanovením § 230 Zákona č. 513/1991 Zb. ako aj článku 10 odst. 1) Stanov SBD zobralo na vedomie dohodu o prevode členských práv a povinností na príbuzného v priamom rade zo dňa 01.12.2000, pod číslom 11/2000 z prevodcu T. N. (čl. č. 3389), H..F. XXX/XX/A-X, U.. G.-X, (511), X. na nadobúdateľa H. N., M. XXX/XX, X. (3-izb. druž. byt, zost. hod. čl. pod. Sk 19 460,-, IMUČ Sk 15 905,-, 3 osoby) od 01.12.2000.

17. Dňa 01.05.2001 Stavebné bytov družstvo, Pod Donátom 3, 965 01 Žiar nad Hronom, IČO: 00 176 192, ako prevádzajúci a žalovaný 2/ ako nadobúdateľ, uzatvorili Zmluvu o prevode vlastníctva družstevného bytu, predmetom prevodu vlastníctva podľa tejto zmluvy je prevod: a) vlastníctva bytu Č. X na 4. poschodí bytového domu číslo súpisné XXX, F., číslo vchodu XX, v X., b) spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu uvedených v čl. 3 vo veľkosti 6437/540708, c) spoluvlastníckeho podielu na pozemku, parcela číslo XXXX/X o výmere 1 029 m², zastavaná plocha, na ktorej je dom č. s. XXX, ktorá prináleží k domu, vo veľkosti 6437/540708. Nehnuteľnosti uvedené v ods. 1 písm. a), c) sú zapísané na LV č. XXXX pre obec X. katastrálne územie X., na Okresnom rade, odbor katastrálny Žiar nad Hronom.

18. Dňa 22.05.2001 žalovaný 2/ a žalovaná 1/ za účasti vedľajšieho účastníka, ktorým bola žalobkyňa, uzatvorili Dohodu o práve doživotného bývania v zmysle ktorej: 1. H. N. je ako člen SBD Žiar nad Hronom nájomcom trojizbového bytu č. X nachádzajúceho sa na 4. poschodí v bytovom dome súp.č. XXX, č. vchodu XX/A v X., I.. H.. F.. 2. H. N. G. D. Ď. žijú v spoložití ako druh a družka. 3. H. N. sa zaväzuje, že umožní vo svojom byte uvedenom v bode. 1. tejto dohody doživotné bývanie pre D. Ď. a jej D. D.. 4. D. Ď. sa zaväzuje, že bude prispievať na úhradu všetkých platieb v súvislosti s užívaním, bytu ako napr. nájomné, za dodávku tepla a teplej úžitkovej vody, za elektrickú energiu a pod., a to v podiely jedna polovica týchto platieb. 5. Táto dohoda sa uzatvára pre prípad, že by došlo medzi H. N. a D. D. k ukončeniu spoložitia ako druh a družka ako aj v tej súvislosti, že D. Ď. umožnila doživotné bývanie vo svojom byte v X. pre p. T. N. a jej manžela R. N.. 6. V prípade, že by došlo k ukončeniu spoložitia ako druh a družka medzi H. N. G. D. D., D. Ď. má právo, ak sa tak rozhodne, presťahovať sa do svojho bytu č. XX v bytovom dome súp.č. XXX. V tomto prípade, doživotní užívatelia bytu č. XX, T. N. a manž. R. sú povinní byť č. XX uvoľniť v lehote 60 dní od písomného oznámenia D. D., že má užívať svoj byt. 7. H. N. sa zaväzuje, že v prípade, ak jeho rodičia budú musieť uvoľniť byt č. XX, tak im umožní doživotné bezplatné bývanie vo svojom byte č. X v bytovom dome súp.č. XXX. 8. Zmeny a doplnky k tejto dohode možno previesť formou písomného dodatku na základe súhlasu obidvoch zmluvných strán.

19. Dňa 11.08.2008 žalovaný 2/, ako darca a žalovaná 1/ ako obdarovaná uzatvorili Darovaciu zmluvu, v zmysle čl. II. ktorej darca má vo svojom vlastníctve byt č. X nachádzajúci sa na 4. poschodí bytového domu súpisné číslo XXX v meste X., katastrálne územie X., okr. Žiar nad Hr., postaveného na pozemku parcelné číslo X.-O. XXXX/X, vchod XX, adresa Ul. H. F. XXX/XX, XXX XX X. a súčasne je spoluvlastníkom spoločných častí a spoločných zariadení bytového domu súp.č. XXX s podielom 6437/540708 a spoluvlastníkom pozemku parcelné číslo X.-O. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1029 m² s podielom 6437/540708. Tieto nehnuteľnosti a vlastnícke vzťahy sú v katastri nehnuteľností pre katastrálne územie X. zapísané na liste vlastníctva č. XXXX. Darca darúva obdarovanej byt č. X a spoluvlastnícke podiely uvedené v predchádzajúcom bode tejto zmluvy. Obdarovaná tento dar s vďačnosťou prijíma. V zmysle čl. V. ods. 2 Darovacej zmluvy, darca vyhlasuje, že na byt č. X neviazu žiadne vecné bremená alebo iné ťarchy, okrem záložného práva k bytu č. X, ktoré vzniklo na základe zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, § 15 v prospech ostatných vlastníkov bytov v bytovom dome súp. č. XXX. Obdarovaná berie túto skutočnosť na vedomie. V zmysle čl. V. ods. 4 Darovacej zmluvy, darca má právo na doživotné bezplatné bývanie v darovanom byte č. X a obdarovaná sa zaväzuje toto právo darcu rešpektovať. Bezplatnosť bývania znamená, že darca nebude platiť nájomné, avšak bude sa podieľať na všetkých nákladoch na užívanie bytu č. X v podiely 1/2. V zmysle čl. V. ods. 6 Darovacej zmluvy, účastníci zmluvy berú na vedomie, že obdarovaná nadobudne vlastnícke právo k predmetu darovania vkladom do katastra nehnuteľností. Návrh na vklad podajú vo vzájomne, súčinnosti do troch dní od podpisu tejto zmluvy.

20. Žalovaná 1/ vo výpovedi zo dňa 11.07.2009 na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Žiari nad Hronom uviedla: ... každopádne, aj v prípade výmeny bytov je zabezpečené doživotné užívanie niektorého z bytov. Čiže nie je úmysel nás dvoch spraviť z p. N. tzv. bezdomovkyňu. ... Je pravdou, že p. N. neustále ohľadom bývania mala rôzne výhrady a tak som bola aj ochotná jeden z bytov prepísať na p. N. a mať pokoj, no potom mi znova prišlo platiť ako majiteľke bytu za vodomer a iné poplatky tak som toto rozhodnutie zrušila a možno som jej aj povedala že podpíšem keď mi vyplatí sumu 50 000,00 Sk, no nevyšla som to vážne, pretože som nechala stav ako bol. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Žiari nad Hronom uznesením ČVS:ORP-738/OSV-ZH-2009 zo dňa 16.07.2009 vec prečin Podvod § 221 ods. I. Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť páchatel tým, že v X. dňa 22.05.2001 napriek skutočnosti že sa zaviazal zabezpečiť doživotné bývanie T. N. a jej manželovi R. N. v byte na I.. H.. F. Č.. XXX/XX T. X. svoj záväzok nedodrжал a byt previedol do vlastníctva tretej osobe, odmietol, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

21. V zmysle písomnej svedeckej výpovede J.. Y. X., Q.. XX.XX.XXXX, trvalo bytom: S. Č.. XX, XXX XX U. U., zo dňa 02.10.2019, pani T. N., Q..: XX.XX.XXXX dňa 05.08.2016 poskytla úver na bývanie (pôžičku) vo výške 20 000,00 €. Menovaná sa zaviazala k mesačným splátkam 50,00 € stým, že jej umožnila odklad po jej určenú dobu. Keďže jej to zdravotné asociálne pomery neumožňovali. Daný jej úver na bývanie a jeho splatenie z jej strany bol zabezpečený závetom na predmetný byt na osobu svedkyne v Centrálnom Notárskom registri závetov pod Spisovou značkou: N 50/2017, D. L. H.. Ž.. Spisová značka NCRza: 4735/2017. Predmetnú pôžičku poskytla s vedomím, že pani T. N. sa

nachádzala v zlej životnej situácii, keďže jej syn spolu s jej družkou pripravili menovanú o pôvodné bývanie. Pani T. N. do dnešného dňa nesplatila uvedený úver len vo výške približne 1 500,00 €, pričom jej zvyšnú čiastku stále dlhuje, keďže jej to zdravotné a sociálne pomery nedovoľujú je stále v omeškaní. Menovaná jej pravidelne v splátkach sumu spláca, toto však pokrýva len úroky z omeškania, na ktoré sa zaviazala. Vie však skonštatovať je to pre ňu obrovská finančná a najmä psychická záťaž, keď bola vlastným synom s jeho družkou oklamaná a bývanie jej ako osobe blízkej nebola zabezpečená.

XX. H. P. R., advokátka, so sídlom H. XXX/XX, XXX XX Ž. Q. F., SR zapísaná v zozname Slovenskej advokátskej komory pod číslom XXXX v písomnej svedeckej výpovede zo dňa 08.01.2020 uviedla: V roku 2009 p. N. v mojej advokátskej kancelárii požiadala o zastupovanie vo veci usporiadania vlastníckeho práva k bytu č. XX v dome sup. č. XXX T. X.. Jednalo sa o byt, ktorý vtom čase v dobrej viere užívala na základe Dohody o vecnom bremene - doživotného užívania bytu, zo dňa 22.5.2001. Vlastníckou bytu bola pani D. Ď.. V prípade ukončenia platnosti dohody o doživotnom užívaní mala sa moja klientka vrátiť do bytu č. X v dome súp. č.: XXX T. X., v ktorom žila so svojim synom H. N. a ktorý byt pôvodne ako členovia bytového družstva užívali ona a jej manžel a previedli ho na syna H.. V neskoršom období byt č. X v bytovom dome sup. č. XXX T. T. XX/A T. X. Q. I.. H. F.Á. pán H. N., syn mojej klientky daroval svojej priateľke p. Ď., čím naša klientka stratila možnosť pri skončení dohody o doživotnom užívaní nastáhnovať sa späť do tohto bytu. Za týmto účelom boli predvolaní do našej kancelárie k osobnému jednaniu p. H. N. G. D. Ď., ktorí sa do advokátskej kancelárie aj dostavili. Pani Ď. na tomto stretnutí vyhlásila, že súhlasí s prevodom bytu č. XX v dome sup. č. XXX T. X. darom na p. N. za podmienky, že je menovaná vyplatí peniaze za okná, ktorých výmenu v byte financovala. V tejto súvislosti dala súhlas s vypracovaním darovacej zmluvy. Následne potom pani N. zložila požadovanú čiastku za okná v našej advokátskej kancelárii a p. Ď. bola vyzvaná k jej prevzatíu a k podpisu zmluvy. Zostala však nečinná. Preto si moja klientka peniaze za okná vzala späť a za poskytnuté právne služby vyplatila dojednanú odmenu. Záverom uvádzam, že p. Ď. nebola moja klientka a hoci súhlasila s darovaním bytu za vyššie uvedených podmienok, na úhradách za poskytnuté služby sa nepodieľala.

23. Podľa § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

24. Základným predpokladom úspešnosti žaloby o určenie, či tu právny vzťah, alebo právo je, alebo nie je, sú po procesnej stránke dve skutočnosti. Prvou je, že účastníci majú vecnú legitímáciu a druhou, že na určení je naliehavý právny záujem. Vecnú legitímáciu v konaní o určenie, či tu právny vzťah, alebo právo je, alebo nie je, má ten, kto je účastný na právnom vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. Naliehavý právny záujem na určení je daný predovšetkým tak, kde bez tohto určenia je ohrozené právo žalobcu, alebo, kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Obo/23/2008)

25. V prvom rade sa súd zaoberal námietkou žalovanej 1/ o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 192/2004). Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok Najvyššieho súdu

SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004). Vecnú legitimitáciu žalobkyne možno vyvodiť z jej právneho postavenia, ako tretej osoby, ktorej právne postavenie je Darovacou zmluvou zo dňa 11.02.2008 dotknuté. Absolútnej neplatnosti právneho úkonu sa môže dovolávať každý, kto má na tom právny záujem. V zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR z 30. júla 2012, sp. zn. 5 Cdo 208/2010 absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho zo zákona a hľadá sa naň, ako keby nebol urobený, táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením a nemôže sa konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Žalobkyňa sa v tomto konaní domáha vyslovenia absolútnej neplatnosti Darovacej zmluvy zo dňa 11.02.2008, ktorá sa podľa nej svojím účelom prieči dobrým mravom najmä tým, že žalovaní 1/ a 2/ uzavreli predmetnú Darovaciu zmluvu napriek tomu, že mali vedomosť o záväzku žalovaného 2/, vyplývajúcom z Dohody o práve doživotného bývania zo dňa 22.05.2001, umožniť jeho rodičom doživotné bezplatné bývanie v byte č. 8 nachádzajúceho sa v dome súp. č. XXX v k. ú. X. (ďalej len „byt č. X“) v prípade ak budú musieť uvoľniť byt č. XX v dome súp. č. XXX v k. ú. X. (ďalej len „byt č. XX“) a následného určenia vlastníckeho práva jej syna H. N., Q.: XX.XX.XXXX k bytu č. X. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalobkyňou podaná je jediný vhodný spôsob ochrany práv žalobkyne, ktorá je na podanie takejto žaloby aktívne vecne legitimovaná.

26. Následne sa súd zaoberal existenciou naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že vyhovením žalobe bude možné odstrániť spornosť určitého právneho vzťahu a ochranu práv žalobcu alebo jeho oprávnených záujmov. Súdna prax vychádza z toho, že: (1) naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáhal) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty, (2) tento záujem je daný vtedy, pokiaľ by bez súdom vysloveného určenia bolo buď ohrozené právo žalobcu alebo by sa jeho právne postavenie stalo neisté, (3) záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá posúdenie, či podaná určovacia žaloba je vhodný (správne zvolený a prípustný) procesný nástroj ochrany jeho práva, (4) naliehavý právny záujem je daný tiež vtedy, ak sa určovacou žalobou vytvorí pevný právny základ pre vzťahy účastníkov a predíde prípadným ďalším sporom, (5) naliehavý právny záujem je spravidla daný všade tam, kde rozhodnutie súdu bude podkladom pre zápis do katastra nehnuteľností, (6) naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah alebo právo je, či nie je, môže mať aj tretia osoba (na samom úkone alebo právnom vzťahu bezprostredne nezúčastnená), pokiaľ preukáže, že požadovaným určením sa priaznivo ovplyvní (zlepší) jej právne postavenie (rozsudok NS SR spis. zn. 1 VCdo 1/2017). Naliehavý právny záujem na určení je daný najmä tam, kde je aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia, pričom nezáleží na tom, ako táto neistota vznikla. Bez takého určenia by bolo ohrozené či porušené žalobcovo právo, alebo by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým (R 17/1972, R 53/1973). Pri právnom úkone postihnutom absolútnou neplatnosťou nastáva stav, ako keby právny úkon nebol urobený. Určovacia žaloba okrem svojho preventívneho charakteru je na mieste tiež tam, kde pomocou nej možno eliminovať stav ohrozenia práva, či neistoty v právnom vzťahu, ak k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak. Keďže rozsudok, ktorý by súd vyhovel žalobnému návrhu by bol podkladom na vykonanie obnovy vlastníckeho práva pre žalovaného 2/ v príslušnom katastri nehnuteľností, a žalovaný 2/ sa cíti byť viazaný záväzkom vyplývajúcim z bodu 7. Dohody o práve doživotného bývania zo dňa 22.05.2001, požadovaným určením by sa podľa názoru súdu priaznivo zlepšilo právne postavenie žalobkyne, ktorej by žalovaný 2/ umožnil doživotné bezplatné bývanie v byte č. 8, dospel súd k záveru, že v danom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobkyňa na podaní žaloby.

27. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

28. Súd sa následne v dôsledku žalovanou 1/ vznesenej námietky premlčania zaoberal otázkou premlčania žalobou uplatneného nároku. Podstata premlčania spočíva v oslabení subjektívneho práva o jeho právnu nárokovateľnosť. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie

námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Vo vzťahu k dlžníkovi možno premlčanie vnímať ako ochranu jeho postavenia v tom zmysle, že sa môže účinne brániť vymáhaniu splnenia svojich subjektívnych povinností po kvalifikovanom časovom odstupe, ktorý predstavuje uplynutie zákonom stanovenej premlčacej doby. Na vyvolanie účinkov absolútnej neplatnosti právneho úkonu nie je potrebné rozhodnutie súdu, nastáva priamo zo zákona, pôsobí od začiatku a prihliada sa na ňu aj bez námietky, t.j. z úradnej povinnosti (ex off). Platná právna úprava neustanovuje žiadnu lehotu, v ktorej je potrebné prihliadať na vadu právneho úkonu, a to z dôvodu, že takýmto úkonom nevznikne žiadne právo, a teda ani právo, ktoré by sa mohlo premlčať. Právo na určenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu teda nepodlieha premlčaniu, a preto súd žalovanou 1/ vznesenú námietku premlčania považoval za nedôvodnú.

29. Podľa § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka, darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma.

Podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

30. Súd mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že žalovaná 1/, žalovaný 2/ a žalobkyňa, ako vedľajší účastníci, uzatvorili dňa 22.05.2001 Dohodu o práve doživotného bývania v zmysle ktorej sa žalovaný 2/ ako nájomca trojizbového bytu č. X zaviazal, že umožní vo svojom byte doživotné bývanie pre žalovanú 1/ ako jeho družku a jej dcéru D.. Táto dohoda sa uzatvára pre prípad, že by došlo medzi žalovaným 2/ a žalovanou 1/ k ukončeniu spoluzitia ako druh a družka ako aj v tej súvislosti, že žalovaná 1/ umožnila doživotné bývanie vo svojom byte v X. pre žalobkyňu a jej manžela R. N.. V prípade, že by došlo k ukončeniu spoluzitia ako druh a družka žalovaná 2/ mala právo, ak sa tak rozhodne, presťahovať sa do svojho bytu č. XX. V tomto prípade, žalobkyňa a jej manžel R. ako doživotní užívatelia bytu č. XX, boli povinní byt č. XX uvoľniť v lehote 60 dní od písomného oznámenia žalovanej 2/, že mieni užívať svoj byt. Žalovaný 2/ sa v bode 7. uvedenej dohody zaviazal, že v prípade, ak jeho rodičia budú musieť uvoľniť byt č. XX, tak im umožní doživotné bezplatné bývanie vo svojom byte č. X. Na základe ustanovenia bodu 7. Dohody o práve doživotného bývania však podľa názoru súdu nemohlo vzniknúť v prospech rodičov žalovaného 2/ a teda ani v prospech žalobkyne vecné bremeno doživotného bezplatného bývania v byte č. X a to jednak z dôvodu, že nebola dodržaná písomná forma tohto právneho úkonu, nakoľko právo doživotného bezplatného bývania malo vzniknúť obidvom rodičom, no predmetnú Dohodu otec žalovaného 2/ (manžel žalobkyne R. N.) nepodpísal. V prípade nedodržania zákonom ustanovenej písomnej formy ide o absolútnu neplatnosť. Písomná forma právneho úkonu predpokladá existenciu dvoch základných náležitostí - vyhotovenie písomnosti a jej podpis všetkými účastníkmi právneho úkonu. Podpis písomnej zmluvy je pojmovou náležitosťou písomnej formy prejavu vôle. Podpisom sa završuje a uzatvára písomný prejav. Ak zmluva, ktorá má byť písomná, nebola jej stranami podpísaná, nemôže vyvolať zamýšľané právne následky. Navyše účastníci nespĺnili ani ďalšiu zákonom výslovne stanovenú podmienku vzniku vecného bremena, a vecné bremeno nedali zapísať do katastra nehnuteľností. Z uvedeného dôvodu nemá záväzok žalovaného 2/ voči žalobkyňi, ako jeho matke, umožniť jej doživotného bezplatné bývanie v byte č. X povahu vecného bremena a má nanajvýš povahu zmluvného (obligačného) záväzku, ktorý nemá povahu vecného práva. Uvedený záväzok žalovaného 2/ bol navyše podmienený splnením dvoch odkladacích podmienok a to ukončením spoluzitia žalovaných 1/ a 2/ ako druh a družky a doručenie písomného oznámenia žalovanej 1/, že mieni užívať svoj byt č. XX v bytovom dome súp. č. XXX. V konaní nie je sporné že žalovaní 1/ a 2/ svoje spoluzitie ukončili v roku 2017 a tak isto nie je ani sporné, že žalobkyňi písomná výzva žalovanej 1/ nebola nikdy doručená. Naopak z výpovede žalobkyne ako aj žalovaného 2/ vyplýva, že žalobkyňa byt opustila v roku 2013 na základe ústnej výzvy žalovaného 2/, pričom kľúče od bytu mu odovzdala až v čase, keď už v predmetnom byte nemala osobné veci.

31. Súd mal na základe vykonaného dokazovania ďalej za preukázané, že žalovaný 2/, ako darca a žalovaná 1/ ako obdarovaná uzatvorili dňa 11.08.2008 Darovaciu zmluvu, v zmysle čl. II. ktorej žalovaný 2/ daroval žalovanej 1/ byt č. X, spolu so spoluvlastníckym podielom 6437/540708 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súp.č. XXX a pozemku parcelné číslo X.-O. XXXX/ X. Žalovaný 2/ čl. V. ods. 2 Darovacej zmluvy, vyhlásil, že na byt č. X neviazali žiadne vecné bremená

alebo iné ťarchy, okrem záložného práva k bytu č. X, ktoré vzniklo na základe § 15 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, v prospech ostatných vlastníkov bytov v bytovom dome. Z uvedeného zmluvného ustanovenia je zrejmé, že ani sám žalovaný 2/ v čase podpisu darovacej zmluvy nepovažoval svoj záväzok v zmysle bodu 7. Dohody o práve doživotného bývania zo dňa 22.05.2001 za ťarchu viaznucu na darovanom byte. Žalovaný 2/ má v zmysle čl. V. ods. 4 Darovacej zmluvy právo na doživotné bezplatné bývanie v darovanom byte č. X a žalovaná 1/ sa zaviazala toto právo darcu rešpektovať. V zmysle čl. V. ods. 4 Darovacej zmluvy však nedošlo k platnému zriadeniu vecného bremena a to jednak z dôvodu nedodržania kvalifikovanej písomnej formy zmluvy o zriadení vecného bremena, ktorá v zmysle § 42 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) vyžaduje úradné osvedčenie podpisu povinného v prípade vzniku vecného bremena, ako aj v dôsledku nenaplnenia ďalšej zákonom stanovenej podmienky vyžadovanej v zmysle § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka na vznik vecného bremena a to vkladu vecného bremena do katastra nehnuteľností. Žalovanému 2/ v zmysle citovaného zmluvného ustanovenia nevzniklo vecné právo v podobe vecného bremena zodpovedajúcemu právu doživotného užívania bytu, nanajvýš možno hovoriť o zmluvnom (obligačnom) záväzku žalobkyne strpieť jeho doživotné bezplatné bývanie v darovanom byte. Nakoľko podľa čl. V. ods. 6 darovacej zmluvy, návrh na vklad mali podať účastníci zmluvy vo vzájomnej súčinnosti, nemôže nesplnenie tejto spoločnej povinnosti žalovanou 1/, bez poskytnutia súčinnosti zo strany žalovaného 2/, ako druhého účastníka zmluvy, spôsobiť neplatnosť predmetnej darovacej zmluvy. Žalovaný 2/ mal podľa názoru možnosť aj sám podať návrh na vklad vecného bremena do katastra nehnuteľností, ktoré však nevyužil. Nepodanie návrhu na vklad vecného bremena zo strany žalovanej 1/ nemožno teda považovať za konanie žalovanej, ktoré by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

32. Dobrými mravmi sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. (uznesenie Ústavného súdu SR z 24. 2. 2011, č. k. IV. ÚS 55/2011-19) Dobrými mravmi v občianskoprávných vzťahoch v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia a ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť, vystihujúc podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem (Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011). Súčasťou dobrých mravov je dobrá viera (bona fides) v zmysle poctivosti, vernosti danému slovu a mravnej povinnosti splniť záväzok. Je to morálne kritérium posudzovania správania sa, ktoré má dve stránky - poctivosť vlastnú a zároveň dôveru v poctivosť druhých i vieru v dôveryhodnosť ako takú. Stálosť a pravdivosť v sľuboch a dohodách bola už v rímskom práve chápaná ako základ spravodlivosti. (Uznesenie NS SR z 30. januára 2013 sp. zn. 6 Cdo 173/2011) Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešíkanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov).

33. Korektív dobrých mravov nesmie byť na ujmu princípu právnej istoty a nesmie neprimerane oslabovať subjektívne práva účastníkov vyplývajúce z právnych noriem. (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 20. apríla 2004, sp. zn. 32 Odo 1047/2003) Ak je právny úkon dvojstranný (čo darovacia zmluva je), je právny úkon neplatný len v prípade, že v rozpore s dobrými mravmi je konanie obidvoch strán, nie len konanie jednej z nich. Konanie žalovanej 1/, ktorá prijala dar, ktorým bol byt, na ktorom neviazla žiadna ťarcha s výnimkou zákonného záložného práva v zmysle § 15 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu, nemožno považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Konanie žalovaného 2/, ktorý uzatvorením Darovacej zmluvy zo dňa 11.08.2008, zmaril splnenie svojho zmluvného záväzku v zmysle bodu 7. Dohody o práve doživotného bývania zo dňa 22.05.2001 (umožniť žalobkyni doživotné bezplatné bývanie v byte č. X), ktorého splnenie záviselo do splnenia dvoch odkladacích podmienok, ako náhodilých zložiek právneho úkonu, ktorých naplnenie budúcnosti bolo neisté, nespôsobuje podľa názoru neplatnosť Darovacej zmluvy zo dňa 11.08.2008. Zakladá len prípadnú zodpovednosť žalovaného 2/ za škodu spôsobenú porušením tohto jeho zmluvného záväzku. Z konania žalovaných 1/ a 2/ nie je možné vyvodiť, že ich konanie bolo prioritne motivované zámerom poškodiť žalobkyňu a pripraviť ju o dôstojné prístrešie nad hlavou, nakoľko v čase uzatvorenia darovacej zmluvy, žalobkyňa už niekoľko rokov užívala byt č. XX patriaci žalovanej 2/ a zotrvala v ňom ešte ďalších 5 rokov.

34. Platnosť či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len so zreteľom na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho vzniku. Z.z. (R 54/2010). Na platnosť Darovacej zmluvy zo dňa 11.08.2008 teda nemajú vplyv okolnosti, ktoré nastali neskôr, a tade ani neuzatvorenie darovacej zmluvy v roku 2009, ktorou žalobkyňa chcela od žalovanej 1/ získať spoluvlastnícky podiel k bytu č. XX, ktorej uzatvorenie žalobkyňa pripravovala v súčinnosti s H.. P. R.. Na platnosť Darovacej zmluvy zo dňa 11.08.2008 nemajú vplyv ani okolnosti opustenia bytu č. 19 žalobkyňou v roku 2013. Z výpovede žalovaného 2/ vyplynulo, že uzatvorenie Darovacej zmluvy zo dňa 11.08.2008 nebolo podmienené uzatvorením darovacej zmluvy na byt č. XX, nakoľko druhú darovaciu zmluvu mal záujem uzatvoriť až potom keď už žalovaná 1/ mala zabezpečené bývanie. Skutočnosť, že darovanie bytu č. X žalovaným 2/ žalovanej 1/ nebola podmienená prevodom bytu č. XX žalovanou 1/ na žalobkyňu a žalovaného 2/ vyplýva aj z voľby použitého typu zmluvy, keď žalovaní 1/ a 2/ prejavili jasne, určite a zrozumiteľne vôľu uzatvoriť darovaciu zmluvu (ako bezodplatnú zmluvu) a nezvolili si iný pomenovaný zmluvný typ upravený v ôsmej časti Občianskeho zákonníka, ktorým je zámenná zmluva, v zmysle ktorej si zmluvné strany vymieňajú vec za vec.

35. Vzhľadom k tomu, že v konaní nebolo preukázané, že by bolo možné Darovaciu zmluvu zo dňa 11.08.2008 považovať za úkon priečiaci sa dobrým mravom, ktorý by bol všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi, súd žalobu v časti o určenie jej neplatnosti zamietol. Nakoľko súd nezistil existenciu dôvodov majúcich za následok absolútne neplatnosť Darovacej zmluvy zo dňa 11.08.2008, nedošlo ani k obnoveniu vlastníckeho práva žalovaného 2/ ako pôvodného vlastníka bytu č. X, a preto súd žalobu zamietol aj v časti určenia jeho vlastníckeho práva k bytu č. X.

36. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

37. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojitosti s § 255 ods. 1 CSP. Keďže súd žalobu zamietol, plný úspech v konaní dosiahli žalovaní 1/ a 2/, a preto im súd vo výroku tohto rozhodnutia priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie.